

Feestdag 90 jaar Onésimus

In het kader van haar 90 jarig bestaan organiseerde schaakvereniging Onésimus (opgericht in november 1929) het afgelopen jaar 4 schaakevenementen.

Op 14 februari hield Wim Westerveld een workshop over Rashid Nezhmetdinov, de schaakmeester van spectaculaire aanvallen en diepe combinaties. Op 4, 11 en 18 juli was het vierkampstoernooi en op 9 november het rapid feesttoernooi.

Afgelopen zaterdag 30 november was het precies 90 jaar geleden dat SV Onésimus werd opgericht. Voor deze feestdag was een dagvullend programma voorzien met Mister Chess, International Meester Hans Böhm.

Euwe en Onésimus

Hans hield in de ochtend eerst een lezing over de opkomst van onze enige wereldkampioen schaken: Max Euwe. Euwe werd in 1921 Nederlands kampioen en in 1935 wereldkampioen.

Max Euwe (rechts) in gevecht met Aljechin om de wereldtitel in 1935

In zijn wording als wereldtopper schreef hij vele artikelen in kranten en publiceerde hij schaakboeken. Wie van de oudere schaakspelers is niet groot gekomen met de Praktische Schaaklessen, Oordeel en Plan of de Volledige handleiding voor het schaakspel van Euwe? Met deze publicaties kon hij de kosten betalen om aan internationale schaaktoernooien deel te nemen en zich meten met de wereldtop. De publicaties zorgde ervoor dat het schaakspel onder de aandacht kwam van de lezers, die zijn weg naar de top volgden.

In 1928 werd Euwe in Den Haag, Amateur Wereldkampioenschap Schaken. Aansluitend speelde Euwe in 1928 en 1929 twee matches tegen de wereldtopper Efim Bogoljubow die hij beide nipt met 5½ - 4½ verloor.

Hans plaatste de oprichting van schaakvereniging Onésimus in 1929 als een voorloper in de Nederlandse schaakgekte die Euwe in 1935 met zijn wereldtitel zou ontketenen.

Het archief van Onésimus is helaas verloren gegaan. Echter kregen we onlangs informatie over het 1e Lustrum van de vereniging. Het 1e Lustrum valt samen met de uitdaging van wereldkampioen Aljechin door Euwe in het najaar van 1934. Onésimus is dan gegroeid van een schaakvereniging van 10 leden in 1929 met een vrijblijvende competitie naar een vereniging die met 3 teams deelneemt aan de RSB-competitie.

Het ontstaan en de ontwikkeling in de eerste jaren van schaakvereniging Onésimus past precies in het beeld dat Hans schetste over de opgang van Max Euwe.

Wording van de schaakstukken

Na de geboorteperiode van Onésimus ging Hans naadloos over naar de geboorte en de ontwikkeling van de afzonderlijke schaakstukken. Samen met Yochanan Afek heeft Hans de mooie 6-delige schaakboekenserie “Wij presenteren ... de pion t/m koning” over de afzonderlijke schaakstukken gepubliceerd.

Het schaakspel zoals wij dat nu kennen heeft een voorloper in het Indiase oorlogsspel Chaturanga. In Chaturanga zijn de vier legeronderdelen van het toenmalige Indiaanse leger terug te vinden:

- de strijdwagens => de huidige torens;
- de cavalerie => de huidige paarden;
- de olifanten => de huidige lopers;
- de infanterie => de huidige pionnen

Chaturanga-stukken

Cavalerie

Olifant

Infanterie

En de opperbevelhebber was de koning.

Het spel is over de wereld gaan reizen. Via Perzië en Noord-Afrika kwam het schaakspel naar Europa. In de loop van eeuwen veranderde het nodige. De leukste ontwikkeling maakte het stuk de dame door. Begonnen als een adviseur naast de koning met beperkte mogelijkheden maakte het stuk gendertransitie door naar het vrouwelijk stuk, de dame. De dame is nu het sterkste stuk van het bord die elke uithoek van het schaakbord kan bestrijken.

Hans behandelde per stuk een thema. Dat was voor de meeste Onésimianen pittige kost. Met kennis van schaakthema's ga je beter schaken, leerde Hans. Er valt voor de Onésimianen nog een schaakwereld te winnen.

Simultaan

In de middag gaf Hans simultaan aan 18 borden. Ondanks dat de jaren vorderen behoort Hans met een rating van 2255 nog steeds bij de beste 250 spelers van Nederland.

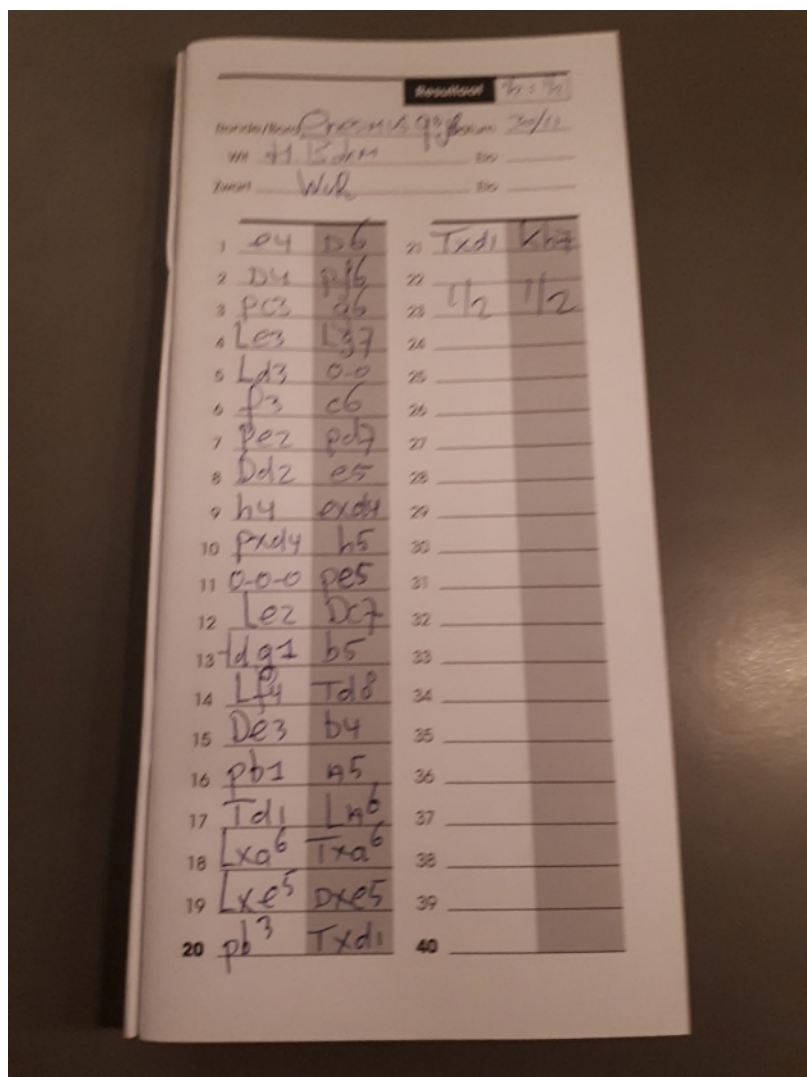
*Hans en 18 Onesimianen in de starthouding voor de simultaan
(Foto: RPA/De Ster)*

De simultaan begon rond 13:30 en duurde tot bijna 18:00. Voor de 18 Onésimianen zou het lastige middag worden. Aan 18 borden werden 14 Onésimianen door Hans gekraakt.

*Zwoegen voor de volgende zet
(Foto: RPA/De Ster)*

Vier Onésimianen, John Jansen, Martin in 't Veld, Willem van Randwijk en Hans Hollander wisten remise uit de strijd slepen.

De remise van Willem van Randwijk

De remises smaakte zo goed, dat deze als een overwinning werd gevierd door de vier Onésimianen! Als blijk van waardering voor hun prestatie mochten de vier Onésimianen van Hans een boek uit de serie “Wij presenteren ... de pion t/m koning” , uitzoeken.

Epiloog

Als Onésimus kijken we terug op een leuk jubileumjaar. We organiseerden niet alleen schaakactiviteiten, zo bouwden Onésimus-lid Martin Schouten en Joris Schriek van Zien Communicatie een nieuwe website voor Onésimus.

Het organiseren van de schaakactiviteiten voor het 90 jarig bestaan heeft ons nieuwe ervaringen gegeven en smaakt naar meer. Het vierkampentoernooi is ons goed bevallen en zal in 2020 opnieuw worden gehouden. De speeldata zijn op de donderdagen 2, 9 en 16 juli 2020. Zet deze data alvast in uw agenda!